

FOTOGRAFIAR EL PAISATGE

Amb el present lliurament s'inicia un nou gènere de la fotografia de natura. Al llarg d'aquesta secció hem anat tractant temes molt diversos: la fotografia macro, les emulsions, la caça fotogràfica... i en alguns s'ha aprofundit força, com ara el darrer: la qualitat de la imatge (set números), que s'ha disposat just abans del paisatge perquè nombrosos conceptes s'hi apliquen directament. També es va parlar de les estacions de l'any, indicant certes particularitats paisatgístiques de cadascuna, però no de la tècnica de la fotografia del paisatge en general, que és el tema que ara comencem, en el qual especificarem els estris més adequats i els procediments que ens permetran obtenir els millors resultats amb l'equipament disponible.

■ QUÈ ÉS...

Dins l'immens món de la imatge, s'utilitza l'expressió «fotografia de paisatge» per a designar diferents moda-

litats, com ara la del paisatge urbà, però òbviament, en consonància amb el nom d'aquesta secció —«Instants de natura»—, només farem referència a la fotografia del paisatge natural. Tanmateix, això no treu que moltes de les explicacions que donarem siguin igualment vàlides per a les altres branques que comporten requeriments similars.

Podríem definir la fotografia del paisatge natural com l'obtenció d'imatges d'escenaris de la natura amb la finalitat de plasmar fidelment la seva composició, incloent-hi clarament els elements principals i captant la unitat de l'entorn. Diria que s'ha de procurar copsar l'«ecologia» del conjunt, si no fos perquè ja s'ha abusat massa d'aquesta paraula. Un poeta o un fotògraf artístic ho resumiria dient que s'ha de «captar l'ànima del paisatge».

I és que la fotografia de paisatge pot ser —de fet és— senzillament una eina de treball per a un geòleg, un botànic, un geògraf, un ecòleg, etc., però no hi ha dubte

que també es tracta de la modalitat de la fotografia de natura que més permet expressar la sensibilitat del fotògraf. En efecte, li permet assajar diferents composicions i enquadraments, combinar formes i colors... de tal manera que tant pugui reflectir una boira homogènia com un esclat de colors, o intentar que les seves imatges transmetin força i dinamisme o bé quietud i serenor... en fi, que siguin un vehicle per al llenguatge artístic de l'autor. Si, en veure la foto, l'autor rememora la seva vivència de quan contemplava l'escena real, ja és un èxit, i si aconsegueix que l'observador de la imatge se senti transportat al paisatge, ja ha assolit la màxima aspiració del fotògraf (és com jugar al pòquer i, a sobre, guanyar!).

El cas és que, sigui com sigui, tot plegat resulta força subjectiu: el que per a un serà l'ànima d'un paisatge, per a un altre observador pot ser simplement una mala foto.

**«POT HAVER-HI TÈCNICA
SENSE ART, PERÒ NO ART
SENSE TÈCNICA»**

(ANSEL ADAMS)

El que no és subjectiu és el poder de resolució, la profunditat de camp, els números f del diafragma, l'angle de visió, la distància hiperfocal, etc. En altres paraules, que per més que un pugui ser un artista prodigiós, si no té les eines i els coneixements tècnics adequats, no podrà plasmar allò que imagina en imatges de qualitat.

■ **LA TÈCNICA ÉS LA
TÈCNICA...**

Per un que comença, no hi ha una modalitat de la fotografia de natura que li sembli més fàcil que la de paisatge. El paisatge està allà, no s'escapa, «el puc fer amb la meua càmera

normal sense accessoris especials... només em cal acostar-m'hi i fer clic»; tot això pensa la incauta «larva» de fotògraf. Però quan hagi passat un temps practicant i vegi que les fotos no reflecteixen el que ell esperava i que no tenen ni de bon tros l'encís original, quedarà decebut; de mica en mica es convencerà que li falta molt per aprendre i que amb la intenció no n'hi ha prou; cal conèixer tot un seguit d'aspectes tècnics.

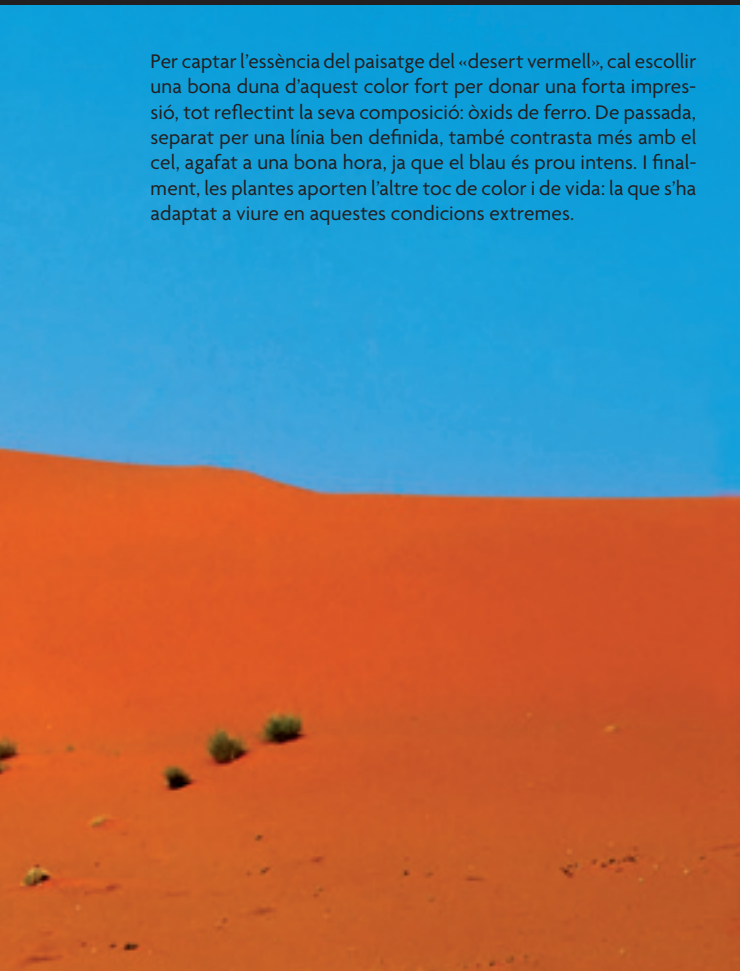
La frase «la tècnica és la tècnica perquè sense tècnica no hi ha tècnica» és el més celebrat llegat del famós boxejador cubà Fèlix Savon, per altra banda quadricampió olímpic i quadricampió mundial. Curiosa filosofia, exposada no sé si en una manifestació de lucidesa o en una exhibició de bajaneria –sóc incapaç d'esbrinar-ho–, però que en tot cas ens va bé per introduir el fet que el tema que tractem és una de les branques en què la tècnica fotogràfica compta més. Per això dèiem que era escament iniciar-la a continuació de la qualitat de la imatge.

Per descomptat que no hi ha prou d'utilitzar l'objectiu més adequat; cal conèixer-lo bé, saber els diafragmes que proporcionen més poder de resolució, en quins resulta més equilibrat (entre el centre i els costats), quina és la profunditat de camp necessària i com aconseguir-la, etc. Per tot això, i per donar peu al següent lliurament, podríem acabar amb una frase molt ben ajustada al nostre cas: «Pot haver-hi tècnica sense art, però no art sense tècnica.» No de bades fou pronunciada per un dels millors –per a mi el millor– fotògrafs paisatgistes de la història de la fotografia, el nord-americà Ansel Adams.

Molts diuen que les seves fotos són úniques perquè fou un gran artista, i de segur que ho era, però també un gran tècnic. De fet és qui creà el famós sistema de zones, que revolucionà la fotografia de qualitat.

ALBERT MASÓ
Biòleg i fotògraf de natura

Per captar l'essència del paisatge del «desert vermell», cal escollir una bona duna d'aquest color fort per donar una forta impressió, tot reflectint la seva composició: òxids de ferro. De passada, separat per una línia ben definida, també contrasta més amb el cel, agafat a una bona hora, ja que el blau és prou intens. I finalment, les plantes aporten l'altre toc de color i de vida: la que s'ha adaptat a viure en aquestes condicions extremes.

Duna al desert de Kalahari, a Tweep Rivieren (Sudàfrica). Foto: Albert Masó.